

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง

ที่ปร ๘๐๖๐๑/-

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

เรียน นายกององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง

สถานการณ์/สภาพปัญหา

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งประมวลจริยธรรมข้าราชการ ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของราชการ ในการป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติราชการหลายประการ

สำนักงาน ก.พ. ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อความตั้งใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาหรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบต่อกันมาจนไม่เห็นว่าเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใดพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

จากคำนิยามศัพท์ สามารถแยกแยะกิจกรรมทั้งภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง ที่มีความเสี่ยงอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังต่อไปนี้

- การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดบังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน
- การนำรราชการไปใช้ในธุรกิจส่วนตัวและในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมันด้วย
- การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว
- การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ
- การกำหนดมาตรฐาน (Specification) ในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้องได้เปรียบหรือชนะในการประมูล
- การให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/เครือญาติ เพื่อแสวงผลประโยชน์ในการประมูลหรือการจ้างเหมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล เช่น การปิดประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูล

จากผลการดำเนินงานของพัสดุ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ รอบ ๖ เดือน (๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) ไม่พบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน)

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรประโยชน์ทับซ้อน

แม้ไม่มีเรื่องการร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน แต่เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการดำเนินงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงเห็นควรกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรประโยชน์ทับซ้อน ดังต่อไปนี้

๑. การใช้หลักให้ผู้เกี่ยวข้องงดเว้น (Recusa) การเข้าร่วมการพิจารณาเพื่อป้องกันผลประโยชน์ เช่น ถ้าคณะกรรมการของหน่วยงานรัฐกำลังพิจารณาว่าจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาประมูลรับงาน และมีกรรมการบางคนที่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์กับบางบริษัท กรรมการผู้นั้นต้องงดเว้นไม่เข้าร่วมพิจารณา เพื่อป้องกันการลำเอียงจากการหาผลประโยชน์ทับซ้อน รวมทั้งในการพิจารณาจ้างคน กรรมการที่มีญาติพี่น้องของตนร่วมสมัครก็ต้องงดเว้น ไม่เข้าร่วมในคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก

๒. การกำหนดหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการที่เกี่ยวข้องผลประโยชน์สาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ต้องคอยดูแลผลประโยชน์สาธารณะควรจะทำอะไรหรือไม่ควรทำอะไร เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหามาตรประโยชน์ทับซ้อน และให้สาธารณชนได้รับทราบและตรวจสอบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะนำมาอ้างอิงภายหลังว่าไม่รู้เรื่องทุจริตไม่ได้ เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ควรรับของขวัญ ของกำนัลที่มีราคาจากบุคคลภายนอกที่มีโอกาสมีเกี่ยวข้องกับการได้ประโยชน์จากหน่วยงานรัฐ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

๑. การปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง มีคณะกรรมการควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยงซึ่งมีการประชุมทบทวนพิจารณาความเสี่ยงของทุกองค์กรทุก ๖ เดือน หากมีปัญหา หรืออุปสรรคในการดำเนินงานในกรณีต่างๆ คณะกรรมการจะนำปัญหาหรือความเสี่ยงที่ตรวจพบ หรือมีข้อทักท้วงมากำหนดเป็นปัญหาขององค์กรเพื่อนำไปสู่การแก้ไข และแนวทางในการป้องกันและประโยชน์ทับซ้อนต่อไป

๒. การแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง
ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาลของระบบจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความสอดคล้องกันระหว่างกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การออกแบบระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ และระบบการกำหนดราคากลาง การขาดความสามารถในการดำเนินงานและความเป็นมืออาชีพในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ การขาดสภาพการแข่งขันในการประมูลของสินค้าและบริการบางกลุ่ม ความบกพร่องในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจการตัดสินใจจัดซื้อจัดจ้างของฝ่ายบริหารการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ

การขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันและการกำกับดูแลการแข่งขัน ซึ่งนับเป็นช่องโหว่ที่สำคัญเรื่องหนึ่งในประเด็นด้านกรอบโครงสร้างองค์กรในการดำเนินงานเพื่อป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ข้อควรพิจารณาที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหามาตรประโยชน์ทับซ้อนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้นำกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอนมาเผยแพร่หน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของผู้ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด เช่น

- การเผยแพร่กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ
- การจัดทำแผนการจัดหาพัสดุประจำปี
- การดำเนินการจัดหาพัสดุตามแผนการจัดหาพัสดุ

- การกำหนดและการประกาศหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการตัดสินผลการจัดหาพัสดุแต่
ละรายการ/โครงการ

- การสรุปผลการจัดหาพัสดุในแต่ละรอบเดือน
- การประเมินผลการจัดหาพัสดุในปีงบประมาณ
- พิจารณานำระบบการรวบรวมการซื้อการจ้าง และกรอบข้อตกลงมาใช้เพื่อให้การ
ดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

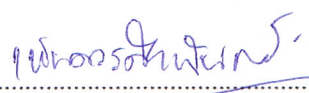
๒. ในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะวงเงินงบประมาณที่ใช้มากน้อยเพียงใด ให้พิจารณา
ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อลดความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาลในการจัดซื้อจัดจ้างใน
ภาครัฐ

๓. เรียกผู้เสนอราคาต่อรองราคาให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ และราคาไม่ควรสูงกว่าวงเงินที่จะซื้อ
หรือจ้าง หรือสูงกว่าแต่ส่วนที่สูงกว่านั้นไม่เกินร้อยละสิบของวงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง ตามระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ

ในเบื้องต้น หากมีปัญหาในทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกับองค์การบริหาร
ส่วนตำบลโคกสูง เชิญเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัสดุมาประชุมปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูล
ข้อคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อเป็นการสร้างมืออาชีพ และทักษะที่เกี่ยวข้อง
ให้กับบุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดอนุญาตให้สำนักปลัดองค์การบริหารส่วน
ตำบลโคกสูง รายงานวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ตามหนังสือ
ฉบับนี้แนบเผยแพร่บนเว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูงต่อไป

(นายณัฐภัทร ฝั้นกาญจน์)
หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็น.....

(ลงชื่อ)

(นางปาริชาติ ฤนนอก)
ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง

ความเห็น.....

(ลงชื่อ)

(นายประมวล บุตรวิชา)
ตำแหน่ง นายองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง